

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Pedagogická fakulta
Katedra anglistiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Bc. Lucie Kacerovská
Název diplomové práce: Obraz rozdvojené osobnosti v díle R.L. Stevensona a Brama Stokera/ The Picture of the Divided Self in the Work of R.L. Stevenson and Bram Stoker
Vedoucí diplomové práce: PhDr. Kamila Vránková, Ph.D.
Oponent diplomové práce: PhDr. Alice Sukdolová, Ph.D.

- I. Cíl práce a jeho naplnění:
1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
 - ~~2. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný~~
 - ~~3. Stanovený cíl nebyl naplněn~~
- II. Struktura práce:
1. Logická, jasná a přehledná
 - ~~2. Přiměřená~~
 - ~~3. Nevhodná~~
- III. Práce s literaturou:
1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů
 - ~~2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu~~
 - ~~3. Průměrná práce s literaturou~~
 - ~~4. Slabá, chybná nebo nedostačující~~
- IV. Prezentace a interpretace dat:
1. Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace
 - ~~2. Dobrá prezentace dat, úspěšný pokus o jejich interpretaci~~
 - ~~3. Neodpovídající prezentace, nedostatečná analýza výsledků~~
- V. Formální stránka:
- ~~1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům~~
 2. Obsahuje drobné formální chyby
 - ~~3. Nesplňuje některé stanovené požadavky~~
 - ~~4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků~~

VI. Jazyk práce:

a) Po stránce stylistické

- 1) ~~výborná~~
- 2) velmi dobrá
- 3) ~~nevyhovující~~

b) Po stránce lexikálně-gramatické

- 1) výborná
- 2) ~~velmi dobrá~~
- 3) ~~dobrá~~
- 4) ~~nevyhovující~~

VII. Náročnost zpracování tématu:

1. Vysoká
2. ~~Střední~~
3. ~~Nízká~~

VIII. Přínosy práce:

1. Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění
2. ~~Průměrné~~
3. ~~Nedostatečné, práce nemá jasný přínos pro obor~~

Vyjádření oponentky diplomové práce:

Lucie Kacarovská se ve své práci zabývala tématem rozdvojené osobnosti v dílech klasické pozdně viktoriánské literatury a prostřednictvím komparativní analýzy podala obraz tématu nejen ve dvou vybraných románech, ale i ve starších textech britské a americké gotické literatury (Shelley, Lewis, Maturin, Wilde, Poe).

Teoretickým základem práce je studie F. Bottinga *Gothic*, z níž autorka práce čerpá teoretická východiska a hlubší znalost prostředí a atmosféry gotických románů. V úvodu se práce věnuje charakteristice viktoriánského období na základě vhodně zvolených pramenů (Williams, Grant, Gilmour, Matthew, Bloom). Kapitola shrnuje historické, politické a společenské změny v Anglii 19. století (rozvoj průmyslu, Reform Bill), dále kulturní přínos průmyslové revoluce (tiskárny, rozvoj žurnalistiky), zmiňuje Londýn jako obchodní a finanční centrum a představuje zástupce viktoriánské společnosti podle sociálního rozvrstvení (Mitchell). V tomto smyslu autorka práce charakterizuje vliv střední třídy, vzdělanost a systém vzdělávání, rozvoj vědeckých poznatků (Darwinova teorie) a zabývá se pojmy migrace a urbanizace jako hlavními vlivy na oblast umění a kultury. Všímá si nového způsobu života obyvatel Londýna především s ohledem na volný čas, sporty, četbu a cestování jako nových fenoménů.

V širším kontextu literatury 19. století je představena autobiografie jako populární žánr, a dále umění jako odraz reality 19. století (J. Ruskin, *Modern Painters*) kladoucí důraz na estetiku ve srovnání s romantickým obrazem vnímání reality.

Teoretická kapitola podávající přehled viktoriánské literatury (Adams, Brantlinger, Thesing) dále charakterizuje čtení jako společenský fenomén 19. století ve všech společenských vrstvách a zmiňuje pojem intersubjektivit (Bloom) a jeho důležitost pro čtení a vnímání literatury.

Kapitola sledující přehled a vývoj anglického gotického románu v reakci na společenské změny 18. století zdůrazňuje jako tematický prvek pocitu nejistoty, motiv tajemství a rozpolcenost lidské identity, pozornost se věnuje gotickému prostoru a spojitosti s vnitřními stavy mysli (Botting). V kontextu počátků americké gotické literatury práce vyzdvihuje dílo

autora Ch. Brockdena Browna a motivy násilí, moci a hrůzy, a zaměřuje se na přechod od záhady nadpřirozené k psychologickým tajemstvím a nočním můrám (Poe).

Psychologickou odbočkou od literárního bádání je následující kapitola pojednávající pojem lidské osobnosti a jejích poruch, jejíž součástí jsou definice pojmů agrese, frustrace, depersonalizace, disociativní porucha osobnosti a její symptomy (Putnam) podle vybraných sekundárních pramenů (Nakonečný, Praško). Kapitola klasifikuje různé formy násilí včetně poruchy tzv. Jekyll-Hyde syndromu (Engel).

Následující kapitola se zabývá významem rozdvojené osobnosti v angloamerické gotické próze Mnich M. G. Lewise. V rámci interpretace románu jsou uváděny citace českého překladu dokládající motivy násilí, vraždy, vypjatých emocí a posedlostí. Důraz je kladen na funkci prostředí a vytváření atmosféry kláštera, v němž převládá strach a temnota podtrhující morální konflikt. Následuje analýza románu M. Shelley Frankenstein, definující motivy tajemství, psychologického napětí, experimentu a následné proměny osobnosti hlavního hrdiny příběhu, v němž opět hraje významnou roli symbolika prostředí.

V analýze díla Poutník Melmoth Ch. R. Maturina, který je interpretován jako psychologický horor (s. 45), se pozornost soustředí na nejednoznačnou postavu poutníka, jehož provází rozdvojení osobnosti na základě potlačené touhy.

V románu Oscara Wilda *Obraz Doriana Graye* vyvstává do popředí dualita lidské povahy, zahrnující vnitřní boj mezi morálkou a touhou (s. 50) a myšlenková degenerace hlavního hrdiny. Motivem tajemství románu je skrývaný portrét ztělesňující rozdvojení osobnosti hlavní postavy pohybující se v prostředí Londýna a společenského a morálního úpadku. Kapitola je podpořena citacemi v anglickém originále románu O. Wilda *The Picture of Dorian Gray*. Následující dílčí analýzou je první americký gotický román Wieland Charlese B. Browna. Vhodné citace dokládají přítomnost hlavního představitele jako vykonavatele zla ve jménu náboženského fanatismu. Analýzu děl americké gotické literatury uzavírá povídka *Pád domu Usherů* E. A. Poea, představující rozdvojenou osobnost v tajemném vztahu sourozenců a jejich záhadné smrti.

Jádro práce tvoří interpretační analýza románu Brama Stokera *Dracula*, založená na struktuře vybraných motivů tajemství, strachu, vědy a vzdělání podpořených vhodnými citacemi v originále. Hlavním motivem románu je podle autorky práce Draculova touha po moci a nadvládě v kontrastu s ochranou symbolických křesťanských atributů. Součástí pečlivé a logické analýzy tématu je problematika ženské sexuality a téma manipulace spojující Dracula a hlavního představitele Stevensonovy novely *Podivný případ Dr. Jekylla a pana Hyda*. V popředí zkoumání komparativní analýzy je opět vědomí duality lidské osobnosti a rozpor dobra a zla oddělitelného prostřednictvím experimentu. V této části práce využívá struktury motivického rozboru podobně jako v románu *Dracula* (6.1, 6.2, 6.3). V závěrečné interpretaci patrně vyvstává dualita společenských vrstev, respektive Jekyllův vnitřní konflikt ve vazbě na společenské postavení.

Práce Lucie Kacerovské je podložena náročnou četbou klasických románů anglické a nejstarší americké literatury, jejichž složitá interpretace psychologických aspektů a gotických prvků vybraných románů přináší nové poznatky a obohacení literárně vědecké práce. Pozornost je věnována interpretaci popisů prostředí a atmosféry gotických románů ovlivňujících duševní stavy postav. V tomto ohledu je diplomová práce cenným přínosem nejen v oblasti studentských prací.

Diplomová práce je psána v češtině s využitím originálních citací z primární literatury a sekundárních zdrojů v angličtině, celkově na velmi dobré jazykové úrovni akademického psaní.

Práce splňuje všechny požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: 1. výborně

Otázky k obhajobě:

1. Kde konkrétně lze v románech Dracula Brama Stokera a Frankenstein M. Shelley najít téma rozdvojené osobnosti?
2. Na základě vlastní četby prosím o porovnání povídek E. A. Poea v originále a v českém překladu, z něhož citujete v kapitole 4.6. Je výsledný efekt na čtenáře stejný při četbě originálu a překladu?
3. Odkud čerpal Bram Stoker informace o Transylvánii, přestože jihovýchod Evropy nikdy nenavštívil?
4. Uveďte rok bitvy u Waterloo.

Datum: 18. 7. 2023

podpis oponentky diplomové práce: 